

Nr 499.

Av herr **Åqvist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 307, angående försvarsberedskapens omedelbara stärkande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 307 den 29 april 1938 angående försvarsberedskapens omedelbara stärkande har under anslagsposten B. 8 upptagits ett belopp av 1.000.000 kr.

Avsikten att stärka även denna del av vår försvarsberedskap är att hälsa med stor tillfredsställelse. Meningsskiljaktigheter kunna icke behöva föreligga därom, att vårt försvar under alla förhållanden — ej endast under fredstid utan än mer i händelse av krig — måste vara tillförsäkrat möjlighet att bereda de värnpliktiga en fullt betryggande hälso- och sjukvård. Våra söner få icke sändas i fält med mindre än att full möjlighet föreligger, att de skola kunna få den hjälp, som kan undanröja eller lindra sjukdom och skada. Det tillkommer landets medicinska myndigheter, att på allt sätt sörja för att denna hälso- och sjukvård hålles på kvalitativt högsta nivå. Självfallet är emellertid att statsmakterna samtidigt måste svara för, att förutsättningar skapas för läkare och övrig sjukvårdspersonal att kunna utöva en verksamhet, som avser såväl att vidmakthålla en god hälsovård inom försvaret som att minska eller undanröja de lidanden, som under alla förhållanden komma att drabba den i ett krigsföretag deltagande delen av vårt lands befolkning. Härtill erfordras en kvalitativt fullvärdig och kvantitativt tillräcklig utrustning med sjukvårdsmateriel. Upprätthållandet av denna sjukvård får dock icke i allt för hög grad inkräkta på möjligheterna att vidmakthålla ett gott hälsotillstånd hos landets civila befolkning och att bereda denna en lika fullvärdig sjukvård som under fredsförhållanden. Nödvändigt är sålunda att redan under fredstid så förbereda sjukvårdsorganisationen, att vid ett krigstillfälle ingen eller ringa rubbning sker i förhållanden, som reglera den vanliga sjukvården. Härför fordras, bl. a., att tillräcklig mängd sjukvårdsmateriel anskaffas redan under fredstid för att tillgodose ej endast försvarskrafternas utan även den civila sjukvårdens behov. Enär en expropriation för militärt ändamål av landets under fredstid ineliggande bestånd av sjukvårdsmateriel icke torde låta sig göra utan allvarliga risker för den civila sjukvården synes nödvändigt vara och ligger närmast till hands att i första hand säkra de militära behoven av dylik materiel.

Tyvärr äro de militära organisationsplanerna i denna för hela vårt land så viktiga fråga icke tillgängliga för önskvärd kännedom i samband med ett ståndpunktstagande till det nu föreliggande anslagsäskandet. Härmed har denna fråga kommit att tilldraga sig en stor och icke odelat fördelaktig uppmärksamhet, när densamma vid flera tillfällen under senare tid avhandlats inför offentligheten, därvid avspeglats vissa meningsskiljaktigheter mellan militära och medicinska myndigheter. Ett uttryck härför torde även vara, att frågan i sin helhet icke nu ansetts kunna framläggas inför riksdagen. Av propositionen synes även framgå att de militära myndigheterna ej kunnat enas ens om storleken av de anslagsbelopp, som äro erforderliga för att undanröja de mest överhängande bristerna i sjukvårdsutrustningen för armén. Detta är ägnat att ytterligare ingiva oro. Under det att arméförvaltningen i skrivelse den 7 oktober 1937 hos Kungl. Maj:t hemställt, att — i avvaktan på resultaten av arméchefens närmare prövning av sjukvårdsstyrelsens utredning angående brister i arméns sjukvårdsutrustning — för engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel måtte beräknas 1,5 millioner kronor, har enligt propositionen chefen för försvarsstaben nu föreslagit endast 1.000.000 kronor för anskaffning av samma materiel under anmälan, dels att utredningarna i ärendet ännu icke vore avslutade, dels att »de brister i fråga om sjukvårdsmateriel, vilka måste fyllas före mobilisering, så vitt nu kunde bedömas, uppginge till avsevärda belopp». Härav synes framgå, att det nu äskade anslagsbeloppet på långt när icke kan medgiva möjlighet att säkra denna viktiga del av försvarsberedskapen. Under sådant förhållande måste det ingiva stor betänksamhet att detta första anslagsbelopp föreslagits nu utgå med mindre belopp än vad som anmäldes för den ordinarie statsverkspropositionens framläggande.

Då ett ställningstagande till denna fråga icke utan största risker kan ställas på framtiden, är det nödvändigt, att åtgärder snarast vidtagas, som kunna lämna trygghet att denna del av försvarsberedskapen samtidigt med andra detaljer blir tillräckligt tillgodosedd. Därest de pågående utredningarnas resultat icke kan framläggas inför statsutskottet och riksdagen innan frågan här kommer till avgörande, torde det därför bliva nödvändigt att åt Kungl. Maj:t uppdraga att av de medel, som riksdagen nu torde komma att anslå för försvarsberedskapens omedelbara stärkande, ett så stort belopp anvisas, att detta tillåter ett fullständigt täckande av förefintliga brister i arméns första utrustning med erforderlig sjukvårdsmateriel.

Med denna motivering våga vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att vid fördelningen av de medel, som riksdagen på grund av Kungl. Maj:ts proposition nr 307/1938 torde komma att bevilja, Kungl. Maj:t måtte till anskaffande av sjukvårds-

materiel för armén anvisa ett efter behovet för det fullständiga täckandet av bristerna i första utrustningen erforderligt belopp.

Stockholm den 11 maj 1938.

Ernst Åqvist.

Harald Andersson
i Dunker.

Ivar Pettersson
i Rosta.

Thorwald Bergquist.

Nils V. Sandström.

Carl Björling.

C. O. Johanson.

Gustav Hansson.

